

Nieuwe uitgaven

Vader Hoste, Gent, *Liberaal Archief*, 1989; 123 blz., 400 fr. (rek. 551-2843700-20).

Rond 1880, toen ten tijde van de schoolstrijd de Vlaamse Beweging diep verscheurd was, werd er van katholieke kant meesmuilend geschreven over „de partij van de Juliussen”. Dat waren de liberale flaminganten die optornden tegen het dubbele overwicht van de katholieken in de politieke Vlaamse Beweging en van het franskiljonisme in de liberale partij: Julius De Geyter in Antwerpen, Julius Vuylsteke in Gent, Julius Hoste in Brussel en Julius Sabbe in Brugge. Die dubbele minorisatie heeft geduurd tot in de jaren zestig van onze eeuw, zodat ook de geschiedschrijving weinig aandacht besteedde aan een schijnbaar doodlopende richting. „Een politiek zonder uitzicht” noemde H.J. Elias haar in zijn *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*.

Sindsdien zijn de politieke verhoudingen veranderd en dus ook de historische belangstelling. Julius Vuylsteke heeft van Dr. José Verschaeren een uitstekende biografie gekregen, waarin tegelijk heel het liberale flamingantisme in Gent en ook elders aan bod komt¹. Vooral door het Willemsfonds was Vuylsteke inderdaad in heel het Vlaamse land bedrijvig. En hij had zijn papieren zorgvuldig bewaard, aan de hand waarvan een monumentaal werk kon worden opgetrokken. De drie andere Juliussen zijn helaas niet zo vooruitziend geweest, en daarom weten we veel te weinig over De Geyter en Sabbe evenals over het vlaamsgezind liberalisme in Brugge. Voor Antwerpen kon die lacune grotendeels worden opgevuld door biografieën van burgemeester Jan van Rijswijck en volksvertegenwoordiger Louis Franck, die goed gedocumenteerd zijn, omdat die twee gelukkig wel aan hun postume faam gedacht hadden².

Het Liberaal Archief te Gent heeft de honderdste verjaring van de stichting van *Het Laatste Nieuws* aangegrepen om „Vader Hoste” (1848-1933) te eren. Dank zij de medewerking van vijf auteurs kon een veelzijdig beeld worden ge-

1. J. VERSCHAEREN, *Julius Vuylsteke (1836-1903) Klauwaard en Geus*, Kortrijk, J. Van Ghemert, 1984.

2. J. BEYERS-BELL, *Jan van Rijswijck, liberaal flamingant en burgemeester van Antwerpen*; J. MERTENS, *De liberaal Louis Franck als jurist en vlaamsgezind politicus vóór de Eerste Wereldoorlog*. Beide werken verschenen in L. WILS, *Kopstukken van de Vlaamse Beweging*, Kortrijk-Heule, Uga, 1978 (*Standen en Landen LXXV*).

schetst. Uitvoerig komt de politieke actie in de hoofdstad aan bod, beschreven door Luc Sieben, die ook het Brusselse Willemsfonds behandelt. Een tweede uitvoerige en vernieuwende studie werd door Jaak Van Schoor gewijd aan „de Conscience van het toneel”. Het is te weinig bekend dat Hoste niet alleen de belangrijkste promotor was van het Vlaamse toneel te Brussel, maar ook een vruchtbaar schrijver van heel populaire stukken. Elie Bradt en Romain Van Eeno behandelen wat het hoofdwerk zou blijven van „Julius van Tielt”, zoals hij jarenlang zijn hoofdartikels ondertekende: het weekblad *De Zweep* en het dagblad *Het Laatste Nieuws*. In de tweede helft van de 19de eeuw was een optreden in de liberale politiek onmogelijk zonder lidmaatschap van de vrijmetselarij; Hostes beperkte rol daarin wordt belicht door Roger Desmed. Deze keurig uitgegeven en geïllustreerde bundel is een aanwinst.

Lode WILS